

KANADA LELKE

Irta HORDÓSY IVÁN

A winniepei nemzetközi kiállítás díszes, élénk színekkel bevont rekesze minden magyar látogató szívét örömmel és büszkeséggel töltötte el, de úgy láttuk, hogy nemcsak nekünk, magyaroknak tetszett a mi kiállításunk, hanem a többi kanadai nemzetiség, elsősorban az az angolok is különösen szívesen időztek a gyönyörű magyar kézművesség társaságában.

A kanadai magyarság öröme, nemcsak művészi volt, nemcsak abból a természetes érzésből fakadó melegség, amellyel tekintetünk végigcírógatta a magyar nép őseréjének szépséges alkotását, de örültünk azért is, mert nem sokszor nyílik alkalomunk arra, hogy kemény munkánk, szorgalmunk és a magyar munkák egyéb kitűnő tulajdonságai mellett népünk és nemzetünk évezredek kultúráját ennek az országnak közönsége előtt bemutassuk.

Ezekben a napokban különösen nagy a jelentősége ennek a nemzetiségi kiállításnak és kulturális versenynek. A kanadai társadalom egyes, tájékozatlan tényező részéről mind erősebben hallatszanak olyan hangok, amelyek nem kedvezőek ránk nézve, és ebben a tekintetben, nemcsak mirőlünk, magyarokról, de általában a kontinens európaiakról van szó. A brit szigetvilág bevándorlói mellett még általában legkevésbé van ki fogásuk ezeknek a tulajdonképpen skandináv országok bevándorlói ellen, de ugyanakkor, amidőn az említett oldalakról a támadások egyre erősödnek, mindezt egyetlen pozitív kifogást nem halottunk, amelyből világosan és érthetően kitűnének, miért nem kívánatos Kanada szempontjából a mi bevándorlásunk.

A sorban jubiláló magyar telep a magyar munkák bámulatos szorgalma, őszereje, becsületessége, vallásossága, kitartása s alkotni tudása mellett tesznek tanúságot, ez a nemzetiségi kiállítás és verseny pedig csak izelttől adott annak a civilizációnak mélységes, messze századokba visszanyúló gyökereiről, amelyet a különböző nemzetiségek, most lelkük gyanánt terítettek a kanadai közönség szeme elé.

Mi tehát, jobban mondva: mik azok a fogyatékosok hibák, vagy esetleg bűnök, amelyek alapján azt lehet állítani, hogy mi nem vagyunk jó munkások és nem akarunk hűséges és jó polgárral lenni ennek a hatalmas és most születő birodalomnak?

Az őszinte feleletet ezek a tulajdonságok kerülik és éppen ezért mi sem térünk ki ennek a kérdésnek tárgyalására.

Mi kisebbségben vagyunk ebben az országban és ha kenyerünket sokszor könnyek között keressük is és könnyes szemmel fogyasztjuk is el, mégis meg kell azzal elégednünk, meg kell azt becsülnünk, mert még így is kenyér az. És nem szabad csak az egyik oldalt tekinteni, amelyik állandóan csak bánt és rágalmaz bennünket, amelyik indokolatlan faji túrelmetlenségből nem óhajt itt minket látni, hanem meg kell látnunk azokat is, akik fel tudnak emelkedni magasabb emberi és gazdasági szempontok színvonalára és nyugodtan, becsülettel szívvel és szájjal, kimérő ésszel óhajtják a kivándorlás nagy és nehéz problémáját irányítani.

Ugyanakkor, amidőn egy ontariói anglikán püspök a gyűlölet és meg nem értés hangján nyilatkozott rólunk, egy másik

angol pap megvédte bennünket és ugyanakkor, amidőn a kiállítás megnyitóján talán nem egészen megfelelő módon üdvözölte a kiállítás különböző nemzetiségeinek képviselőit, akiknek Schebeck István konzul a napi politika kicsinyességein felül emelkedve, magasabb etikai szempontokból válaszolt és így élet vette az esetleges kontroverziáknak. Fontos az, hogy a kiállítás mégis csak létrejött és a címeres magyar lobogó öt napot át büszkén hirdette a magyar tehetség szépséges megnyilvánulását.

És mi, akik talán sokkal többet szenvedtünk, mint Kanadának boldog lakossága, próbálkozzunk több megértést tanúsítani még azokkal szemben is, akik nem értenek és nem szeretnek bennünket. Ha jobban megismernék, egészen bizonyos,

hogy másként gondolkoznának rólunk és mi hisszük, hogy ennek a hatalmas Kanadának igazi lelke mégis csak igazságos, megértő és türelmes, mert hiszen nagy mislióra van hivatva, az a hivatása, hogy kenyeret adjon a háborús Európa kenyértelenjeinek, hajlékot annak, akik a politikai változások és a gazdasági nyomorúság hajléktalanná tett.

Kanada jövője nemzeti életének irányítóira bizonyára fel fogják ennek a missiónak nagyságát és nemességét és Kanada egészséges lelke fog győzni azok felett, akik kicsinyes és elfogult szempontok miatt nemzeti túrelmetlenséget akarnak szítani azok között a csoportok között, amelyeknek közös, vállalt munkájára ennek a birodalomnak egzisztenciális szüksége van.

Minden magyar telep képviseltesse magát Stockholm jubileumán

MÁR CSAK TIZ NAP VAN AZ ÜNNEPSÉGEK MEGKEZDÉSÉIG — NAGYBAN KÉSZÜLŐNEK A „SCKHALMI” MAGYAROK —

Már alig néhány nap választ el bennünket a stockholmi magyar telep és hitközség július 8. és 9.-én tartandó ezüst jubileumi ünnepségétől.

Az ünnepség legkiemelkedőbb pontja július 8.-án lesz, amidőn a magyar belügyminiszter által ajándékozott gyönyörű Szt. Erzsébet zászlót gróf Mikos János szombathelyi püspök fogja szentelni, mely alkalommal a megjelenő előkelőségek szöveget vernek a jubileumi zászlóba.

A szövegbeírás vagy zászlóbeírás megragadó és lélekemelő szertartás, mely jelképezi a szöveget beverő vendégeknek a zászló által kifejezett eszmék iránt való tiszteletét és ragaszkodását s a zászló által képviselt intézménynek, ez esetben a Szt. Erzsébet egyházközségnek való lelki kapcsolatát.

A művészi kivitelű zászlószerzők a földgömb két felét ábrázolják, fölötté a Turul madár ki terjesztett szárnyakkal és a magyar Szent Korona. Aki a zászlóba szöveget ír, előtte alkalomszerű jellegű mond. Így a zászlószerzők, illetve zászlórudon a keszkedő nevek és az avatáson mondott jellegű örök emlékül és

buzdírtásul fognak szolgálni a késő nemzedéknek is. A szövegben szereplő neveket, jellegűket együtt díszes ünnepi album fogja megőrizni.

A zászlóbeírás programját eddig tervek szerint a magyar Himnusz vezeti be, ezt követi, gróf Mikos János püspök Ur. Önméltósága zászlóbeírás beszéde és a szöveg beírása. Azok szövegét, kik személyesen nem lehetnek jelen, megbízott képviselő fogja megfelelő jellege kíséretében bevinni.

A szövegbeírás sorát dr. Se rédi Jusztinián, bibornok érsek Magyarország hercegprímásának neve nyitja meg, őt követi O. E. Mathieu, reginai érsek, továbbá a stockholmi egyházzal kapcsolatban levő két magyar főpap, gróf Mikos János, szombathelyi és dr. Hanauer A. István, váci püspök szögei.

AZ ÓHAZA ÉS KANADA MINISZTEREI

Azok között, kik a diszasszóba személyesen vagy megbízott által szöveget fognak bevinni, szerepelnek elsősorban az ajándékozó dr. Scitovszky Béla, bel-

ügyminiszter és a minisztérium három főtisztviselője, dr. Uffrich, saskatchewanai miniszter, a magyar konzulok, az óhazai és amerikai papság képviselői, a kanadai magyar papság, a Stockholmön működött lelkipásztorok, a magyar nővérek, a hitközség javát előmozdító kanadai intézmények megbízottai végül a Szt. Erzsébet egyház tisztviselői és plébánosa.

Zárbeszéd után az énekkar a közönséggel együtt elénekli a magyar Hísekegyet és az angol Himnusz.

Erre az ünneplő közönség a templomba vonul, hol szentségi ájtatosság fogja befejezni az ünnepegyházi részét.

Megjegyezzük, hogy az első nap programjához tartozik az ebéd a Magyar Hallban és a körülötte elterülő téren, mellyel egyidőben megkezdődik a hitközség javára tartandó bazar, midőn díszes kézművek és egyéb értékes tárgyak kerülnek kiállításra és kisorsolásra.

KÜLÖN MEGHÍVÓ NEM LESZ

A rendező bizottság nem bocsát ki külön, személyre szóló

meghívókat, hanem ezuttal is meghív minden becsületes magyart és a magyar ügy barátait, kik az ezüst jubileumi alkalmával a teleppel együtt érkeznek. Jöjjenek el a régebbi kanadások, kik már jubiláltak, jöjjenek el ifjabb testvéreink, különösen azok, akik ez évben töltötték be telepük 25. évét, de bár mi okból nem ünnepelehettek. Ünnepelejenek Stockholmmal együtt és adjanak hálát Istennek a vett jókért. Ezuttal is kéri a rendezőbizottság, hogy az egyes egyházak, illetve telepük jelentéssel be biztositják és képviselőiket. Ne legyen magyar telep Nyugatkanadában, mely ne volna képviseltetve az ünnepegyházi részen.

Fel tehát Stockholmról a telep és hitközség július 8. és 9.-én tartandó ezüst jubileumi ünnepségre. Legyen az ünnep a kanadai magyarság nagyarányú megmozdulása, amelyen eddig nem volt. Hasonló alkalom ritkán adódik Magyar Kanadában!

A viszontlátásra tehát a stockholmi jubileumon!

A fogadóbizottság készen várja az érkező vendégeket. Köz-

MIHÁLYÉK GYERMEKET FOGADNAK

IRTA: SEBESI SAMU

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy ember. Ott lakott a Székely-földön, annak is a közepén, a Nagy-Küküllőtől jobbra eső valamelyik völgy ölében, ahol a kis szőke Nyikó folydogál. Ez a darab föld nagyon szép lehet, mert a galati kecskepásztor minden alkonyatkor a szomszédos hegy oldalára tereli a nyáját. Ő maga végigheveredik a gyepeken és úgy hallgatja a falu belüli leányok énekét:

— Szébb itt még a fűzfág is, mint másutt a gyöngyvirág is. Szébb a hal a göbében, mint az öreg Küküllőben.

Itt lakott az ember, akiről a mesém szól. Mihálynak hívták és olyan jó ember volt, mint egy darab kenyér. Jól kerített udvarában takaros házacskája a falu közepén állott. A kertjében gyümölcsfák virítottak, az udvarán kapirgált a majorság, a pajtában kérődztek a tehenek. Benn a házban egy kicsattanó arcú menyecske rendezgetett, a Mihály felesége. Aki távolról nézte, nagy boldogságot látott itt, de aki közelről ismerté, tudta, hogy Mihály lelkéből olykor nagy mély sóhajok szakadnak fel. Mert mindene volt a háznak csak éppen a gyerek hiányzott. A gyereket pedig mód nélkül szerette. Mikor a boltba ment, akkor sem pálinkát ivott, mint a többiek, hanem cukorlalt vásárt és a kapu előtt osztotta szét az iskolás gyerekek között. Mindig is ácsorgott ott néhány gyere-

rek. Köztük a boltosék Áronja. Egyik-másik már előre kérdezte:

— Van-e nádméz, Mihály bácsi?
— Nem nádméz az, — magyarázta Áron. — Finom cukorli, tölünk veszi Mihály bácsi.
— Akkor te nem kapsz, — jegyezte meg a pufók Ferke, — mert nektek elég van.

— Csak hogy az pénzbe áll, — védekezett Áron a cukorbeli gadság vádjá ellen.

Mihály pedig úgy dorgálta meg a Ferke irgységet, hogy Áronnak is annyi szem cukorlalt számított a markába, mint a többieknek. Mikor ezt a falusiak látták, egy némely ezt mondta: — Furcsa ember kend!

— Az Isten dolga, — felelte Mihály — ami alatt nyilván azt értette, hogy olyannak született amilyen. A gazdag Galambos Péter, akinek a nagy módjáról éjjel-nappal két-három kuvasz vigyázott, meg is szólította Mihályt:

— Még, ha fehérrépné volna, de hogy lehet valaki ember létére olyan gyermek-bolondja.

— Már én csak ilyen vagyok. Pedig sok ember van, aki jobban szereti a kutyát, mint a gyereket, — felelte Mihály.

Péter gazda úgy érezte magát, mint akit pofon ütnek, de nem tudja visszautni. Félre vitte a szót, mint a kántor a nótát s azt mondotta: — Jó volna egy kis eső.
— Jó! — felelte Mihály és hazaballagott.

Otthon az asszony a ház előtt a kis padon ült. Az égboltozat felé tekintve nézett valamit. Mihály arra fordult és látta, hogy a golyák keringenek a magasban. Leült a párja mellé és hallgatott.

Az asszony csendesen vágyakozva, mintha csak egy sóhaj volna, megszólalt:

— Ha ide szállna egy...
Mihály tovább hallgatott.
Jobb, ha az ember nem szól, minthogy hiába beszéljen. A golyamadár ostoba. Rendesen oda száll, ahova nem hívják. Pedig van olyan is, aki hívja, kevés, az igaz, de van...

Azon a nyáron mégis történt valami. Lakott a falu végén, ott ahol az erdő kezdődik, egy furcsa ember. Kurta, széles tömzsi volt, mint egy kovácstőke. A háza tájékán vadvirágok nyíltak, az erdőben madarak énekeltek. A virágokat sokáig nézte, a madarakat sokat hallgatta, ezért, vagy miért is, de jobban szerette fütyülni és mecsét csinálni, mint fogni a kapa, vagy a kasza nyelét. Ami mesét csinált nyáron, azt elmondta telen a fonóban. Szeretett a tömzsit, hát kiűzőztek a meséért, ki lisztet, ki tojást, ki kenyeret, ki szalonát. Volt aztán ehhez dolgos felesége és annyi gyereke, mint a rosta lika, még egygyel több.

— Mihály bá! — szólította meg Mihályt a tömzsi. — Egyet mondok, kettőt lesz belőle.
Mihály megállt és ránézett a tömzsire: — No!
— Tudja kend, hogy annyi gyerekek van, mint a polyva!
— Azért van, mert szeret a jó Isten! — mondotta Mihály.
— Szeretni szeret, de nem volna muszáj, hogy olyan erősen szeretessen...

— No, no! — vigasztalta Mihályt. — Hát akinek egy sincs?
— Az is baj lehet — mondotta a tömzsi, — mert a gyerek olyan, mint a dolog: ha sok van, az is baj, ha semmi sincs, az is

baj. És ha már a jó Isten jobban szeret engem, mint kendet, mivel, hogy sok gyerekek megszeretett s kendet egygel se: ad nek én egyet vagy kettőt... már ahogy megegyezünk.

Mihálynak megvillantak a szemek. Csodálkozott is, hogy erre eddig nem gondolt. Pedig gondolhatott volna. Hamar felelt a tömzsinek.

— Legyen csak egy! De melyik lenne?

— Válassz egyet, amelyikhez szívesebb tud lenni!

— Jó, — mondotta Mihály. Ezzel megindultak. Mentek, mendégéltek a sokgyermekű ember háza felé. A sóvényel kerített udvarban semmi sem mutatott, hogy nagy volna a gyermekáldás. Mihály kérdőleg tekintett a meseemberre, aki felelet helyett elkezdett fütyölni, akár a sárgárikó, akitől tanulta. A közeli erdő felől visszhangzott a fütyte. A következő percben hangos gyermekcsapat gurult alá a lankás lejtőn. A kisebbeket a nagyobbak vezették. A legkisebbet ölbe hozták.

Eprésztek, — magyarázta a tömzsi.

Mihály előre mosolygott a nagy választéknak. Mikor a csapat az udvarra érkezett, a meseember katonás szigorúsággal kiáltotta:

— Riktáji!
A gyerekek gyorsan sorakoztak, mint akik megszokták ezt a rendet. A meseember így veszi számba mind, amikor az erdőből hazafütyül. Mihály nézte őket. Egyik erősebb volt, mint a másik. Duzzadtak az egészségétől és a maszattól, amit a gondviseléstől és a gondatlan ságtól nyertek.

— Válasszon ke'd, — mondotta a tömzsi.

— Ezt választom, — szólott Mihály és rámutatott az egyikre.

A sokgyermekű embernek megszerre elakadt a száva, hol Mihályra, hol a gyerekekre nézett. Nagykésőre mégis megszólalt: — Már hogy éppen ezt választja kend?

— Ezt!
— Nem lehet, — mondotta a tömzsi. — Ez olyan, mint az anyja, azért nem lehet.

Mihály ismét körülnézett. — Akkor legyen ez a tömött.

— A Palkó? Csak hogy, azt nem lehet elválasztani a Petykótól, mert egyszerre születtek.

Nem élnek meg egymás nélkül. Erre Mihály egy harmadikat szemelt ki és megkérdezte: — Ezt hogy hívják?

— Hamarjában nem tudnám megmondani, de Hangyának hívjuk a fürgesége miatt, — felelte a mese-ember.

— Jó, — mondotta Mihály. — Jó lesz a Hangya.

Még ekkor is huzódzott a tömzsi. Úgy érezte, hogy mindig azt szereti jobban, amelyiket Mihály el akarja vinni. Végre mégis megállapodtak a Hangyában. — Az anyjuk dologra van, — mondotta a sokgyermekű ember — de beleegyezünk. Erősen szereti a Hangyát, de beleegyezünk. No, Hangya, — fordult a gyerekekhez — jó dolog lesz ott.

Mihály csakhamar magához édesgette a gyereket és szépen hazavezette a feleségéhez. Az asszony mindjárt kitalálta, hánnyadán áll a dolog.

— No, apjuk, hát mégis golyamadár lett kendből.

— Az én, — mondotta Mihály. — Van már kihívó szóljon az ember, akkór is, na egyedül van.

Tetszett az asszonynak a Mihály öröme. Magához vonta a gyereket és azt mondta neki: — Szegény kis mocskos!

— Mosdass ki, — szólott. — Holnap gunyát veszek neki.

Aztán az almáriumhoz lépett, elővette a kenyeret, lekanyarított egy jókora darabot és a gyerekeknek nyújtotta:

— Ógyél, Hangya!
— Miféleképpen hívja kend? — csodálkozott az asszony.

— Hangyának, — mondotta Mihály nyugodtan.

— Ne legyen kelmed pogány. Hát hiszen nem bogár ez a gyerekek.

— Nem a! De azért Hangya csak!

— Jaj, nem! — szólott meg a gyerekek. — Istvánnak hívnak.

— Hadd el István! — mondta az asszony, — bár hogy a szegény ember Pesta lehessen.

— Az is igaz, — hagyta helybe Mihály, akinek egyre fokozódott az öröme. Mondta is a feleségének: kedvesebb a hajlék, ahol van gyerek. Gyerek nélkül olyan rideg a ház, mint telen a kemence tűz nélkül.

Volt egy csikója és azt előre Pistának ígérte: — Ha nagyobb leszel, ráülisz és úgy vagtatasz, mint a forgószél.

De Pista azt felelte, hogy jobb a borju, mint a csikó, mert a borju nem rugja meg az embert.

— Szántóvető ember lesz belőle, — mondotta Mihály a feleségének. — Jobban szereti a szarvasmarhát, mint a lovat. — Pár nap múlva elcserélte a csikót egy borjuval.

— Nem kell úgy kényeztetni — mondta az asszony. — Hadd teljék a kedve, — felelte Mihály. — Különben a szar-